

Manuel Azaña a Barcelona (Font: Portada de la revista Mundo Gráfico del 28 de setembre de 1932)

En el text del requadre de la portada hi diu: «La llegada del jefe del Gobierno a Barcelona. El presidente del Consejo [de Ministros], don Manuel Azaña, y el presidente de la Generalidad, don Francisco Maciá, asediados por los fotógrafos al subir en el auto presidencial que los trasladó de la estación al Palacio de la Generalidad, entre las aclamaciones del público.»

- 1.a) Tipus de font i de què tracta
- 1.b) Context històric de la Font
- 1.c) Expliqueu el contingut de la font

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0.75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0.25 punts) de la primera plana de "Mundo Gráfico" del 28 de setembre de 1932 contenint una imatge de la rebuda pel president de la Generalitat de Catalunya Francesc Macià del president del govern espanyol, Manuel Azaña, que acaba d'arribar a Barcelona (0.50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0.75 punts)

Cal que l'alumnat situï cronològicament la font en el primer Bienni republicà, després de l'aprovació per les Corts de l.Estatut d.Autonomia per a Catalunya (0.75 punts).

c) Expliqueu el contingut de la font. (1 punt)

Cal que l.alumnat expliqui l'escena de l'arribada del president Azaña a l'estació de Barcelona i la seva rebuda pel president Macià, envoltats ambdós per una massa de fotògrafs i de gent, enmig de gran entusiasme i a l'inici del trajecte en cotxe dels dos cap al Palau de la Generalitat (1 punt).

El problema agrari

La República venía realmente a dar forma a las aspiraciones que desde los comienzos del siglo trabajaban el espíritu público, a satisfacer las exigencias más urgentes del pueblo. [...] La sociedad española ofrecía los contrastes más violentos. En ciertos núcleos urbanos, un nivel de vida alto, adaptado a todos los usos de la civilización contemporánea, y a los pocos kilómetros, aldeas que parecen detenidas en el siglo XV. [...] Provincias del noroeste donde la tierra está desmenuzada en pedacitos que no bastan para mantener al cultivador; provincias del sur y del oeste, donde el propietario de 14.000 hectáreas detenta en una sola mano todo el territorio de un pueblo. [...] La República, como era su deber, acentuó la acción del Estado. Acción inaplazable en cuanto a los obreros campesinos. El paro [...] era enorme, crónico, en la explotación de la tierra. Cuantos conocen algo de la economía española saben que la explotación lucrativa de las grandes propiedades rurales se basaba en los jornales mínimos y en el paro periódico durante cuatro o cinco meses del año, en los cuales el bracero campesino no trabaja ni come.

FONT: Manuel AZAÑA. Causas de la guerra de España. Barcelona: Crítica, 1986, p. 23-27.

1.c) Expliqueu les referències que fa la font a l'agricultura i a l'atur.

[1 punt]

Discurs de proclamació de la República Catalana

Catalans:

Interpretant el sentiment i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com a estat integrant de la Federació Ibèrica.

D'acord amb el president de la República Federal Espanyola senyor Nicet Alcalá Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el pacte de Sant Sebastià, em faig càrrec provisionalment de les funcions de president del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quina és en aquests moments llur voluntat [...]. En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota l'emoció del nostre poble renaixent per afermar la pau internacional. Per Catalunya, pels altres pobles germans d'Espanya, per la fraternitat de tots els homes i de tots els pobles, catalans, sapigueu fer-vos dignes de Catalunya.

Barcelona, 14 d'abril de 1931. El president, Francesc Macià.

FONT: Text del discurs de proclamació de la República Catalana a Barcelona, plaça de Sant Jaume (14 abril 1931).

1.c) Expliqueu el fragment següent del text: «En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota l'emoció del nostre poble renaixent per afermar la pau internacional».

El problema agrari

c) Expliqueu les referències que fa la font a l'agricultura i a l'atur. (1 punt)

L.alumnat s'ha de referir a les referències a la desigual estructura agrària existents a algunes zones del país -excessiva fragmentació al nord-est i enormes propietats agràries al sud i est- (0.50 punts) així com al problema de l'atur agrari, amb només treball estacional i llargs períodes d'inactivitat i de no cobrament de jornals cada any (0.50 punts)

El discurs de Macià

c) Expliqueu el paràgraf següent (1 punt):

Cal que l'alumnat expliqui la crida que fa Macià a la resta de pobles d'Espanya i del món en demanda de solidaritat i a l'oferta que fa de contribució a la pau mundial des d'un punt de vista sobirà de Catalunya.

Exercici 1

Els drets de les dones a Catalunya

- Article 1r. La dona té la mateixa capacitat civil que l'home. [...]
- Article 2n. El matrimoni no és causa modificativa de la capacitat d'obrar de la dona.
- Article 3r. La llei no concedeix al marit autoritat sobre la muller, ni li atorga la seva representació.
- Article 4t. Els cònjuges poden exercir professió, ofici, càrrec, comerç o indústria que no els impedeixi el compliment dels deures familiars i sense obligar l'altre cònjuge.
- Article 5è. Cadascun dels cònjuges podrà, sense llicència de l'altre, adquirir per títol onerós o lucratiu, alienar o gravar els seus béns, comparèixer en judici, i, en general, contractar i obligar-se i realitzar tota mena d'actes jurídics.
- Això no obstant, cap cònjuge no pot adoptar sense consentiment de l'altre.

Font: Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges del 19 de juny de 1934. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (20 juny 1934).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font primària (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un document públic de caràcter jurídic i polític, la llei catalana sobre capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges, de 19 de juny de 1934. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), durant el denominat Bienni "Negre" o conservador. (0,75 punts)

c)Expliqueu TRES dels articles que conté la font. (1 punt)

L'alumnat pot explicar l'article 1, on s'institueix que la dona té la mateixa capacitat civil que l'home; el 2, on s'estableix que el matrimoni no modifica la capacitat d'obrar de la dona; el 3, on s'estableix que el matrimoni no comporta autoritat de l'home sobre la dona; el 4, on es permet als cònjuges exercir professions i oficis; o el 5, on, amb l'excepció de l'adopció, cadascun dels cònjuges pot realitzar actes jurídics, compres, etc., sense necessitar llicència de l'altre. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues questions seguents:

- a) Expliqueu l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932 i l'obra legislativa i de govern de la Generalitat de Catalunya durant la Segona República. [2,5 punts] Cal que l'alumnat expliqui l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932 i les seves característiques; els governs de la Generalitat i la seva acció de govern durant la República, fent esment als dos presidents, Macià i Companys, i a l'obra educativa, cultural, sanitària i social de la Generalitat; a les lleis aprovades, com ara la llei sobre capacitat jurídica de la dona o la de contractes de conreu; i als avatars de l'autonomia arran dels Fets d'Octubre de 1934 i posterior restabliment de la plena vigència de l'Estatut el febrer de 1936. (2,50 punts)
- b)Expliqueu la Constitució de 1931, tres de les reformes del Primer Bienni 1931-1933 i l'evolució d'aquestes reformes fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2,5 punts) Cal que l'alumnat expliqui les característiques de la Constitució de 1931; així com tres de les reformes, d'entre la militar, territorial, agrària, laboral, religiosa i educativa; llurs característiques, l'oposició que trobaren i com evolucionaren tant durant el segon bienni republicà com, després, en el període que va des de les eleccions de febrer de 1936 fins a l'esclat de la Guerra Civil. Cal que faci esment a la pràctica aturada d'algunes de les reformes durant el Bienni "Negre" i a la seva acceleració després del febrer del 36. (2,50 punts)

IIV ORA

PRIMERA EDICIOY

Directer propietario: LUIS MONTIEL Subdirectors M. CHAVES NOGALES Apartado 8.094

Madrid, martes 18 lebrero de 1936

Número suelto: 15 céntimos

Precios de suscripcion: Madrid, 2,50 pest. tas al mes; Provincias, 12,00 pessias trimestre; Extranjera, 20,00 pesetas trimestre

Telélono 18340

UN TRIUNFO INDISCUTIBLE DE LAS IZQUIERDAS

A RESERVA DE LO QUE ARROJEN EL JUEVES PROXIMO LOS ESCRUTINIOS OFICIALES, EL BLOQUE POPULAR CUENTA AL PARECER CON UNOS DOSCIENTOS CUARENTA DIPUTADOS

LA C. E. D. A. LLEVARA AL PARLAMENTO UNOS CIENTO VEINTE DIPUTADOS

EN CATALURA TRIUNFO LA ESQUERRA POR UNA GRAN MAYORIA, Y EN MADRID, EL BLOQUE DE IZQUIERDAS

Se han quedado sin acta los señores Lerroux, Martínez de Velasco, Alvarez (don Melquiades) y Cambó

Transcurrió teda la mañana con normalidad completa. Poco después del mendidad completa. Comisaria de Chambert documenta de Comisaria de Chambert de supiantar el voto en la discontidad de l'acción transcurrió con la mayor inca en la 30, don Miguel Maura en la 13; frança las personas que acuderon a lan urnan. Como datos curiosos apuntaremos que l'acción transcurrió con la mayor inca en la 30, don Miguel Maura en la 13; frança las personas que acuderon a lan urnan. Como datos curiosos apuntaremos que l'acción transcurrió en la 18, Aurora Redendo, Valeriano las personas que acuderon a lan urnan. Como datos curiosos apuntaremos que l'acción transcurrió del Contrato del consultad del que consiliad del mangues se recipio per que la se un consiliad del mangues la tranquita de Policia, un guardia municipal y des de Seguridad. Per otra parte, las reconsiliad del consiliad del consi

BUENAVISTA

En las primeras horas de la mañana la lluvia copiosa que cayó hizo que los electoras no acudicasen a los Colegios en gran cantidad, como se esperaba, Peco después de las nueve dejó de llover y a las puertas de los Colegios se formaron grandes colas. Como se había prohibido vocear las candidaturas, el aspecto de la dección varió por completo en relación con el de años anteriores. Contribuyó también a allo el hecho de que casi todas los electores llevasen sus candidaturas preparadas de antemano.

La elección transcurrió con la mayor tranquillidad.

Como datos curiosos apuntaremos que

Sé han quedado sin acta los senores Lerroux, iviartinez de velasco, Alvarez (don ivielquiades) y Cambo labra que hacer constar en primer timios ai referirse a las elecciones del temisgo, la normalidad absoluta que prelitir en modrid como en casi toda Lesán, la emisión del aufragio. Por lo que se referemen la capital de la Repúblico, la tranquilidad fué como pias en todos los distritos, y el orden público na sutrivio más porturbaciones que apolitico na sutrivio más porturbaciones que las decidos en la capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de la lavia copiona que cayó hizo que los electores no acudican na capital de describa de la Colegio en la suficien de la Colegio en la suficien de la Colegio en la suficien de la calle de la Colegio en la capital de la ca

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge, o fotografia o reproducció (0,25 punts) en concret de la primera plana del diari *Ahora*, de Madrid, del 18 de febrer de 1936. (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les informacions que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font el 18 de febrer de 1936, després de celebrar-se les eleccions legislatives que donaren la victòria al Frente Popular en el conjunt d'Espanya i al Front d'Esquerres a Catalunya. (0,75 punts)

c) Comenteu els titulars continguts en la font (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti els titulars on es diu "Un triunfo indiscutible de las izquierdas", les xifres de 240 diputats estimats per les esquerres i de 120 per la CEDA, el triomf de les esquerres a Catalunya i el fet que no han obtingut acta de diputat diversos polítics com Lerroux o Cambó. (1 punt)

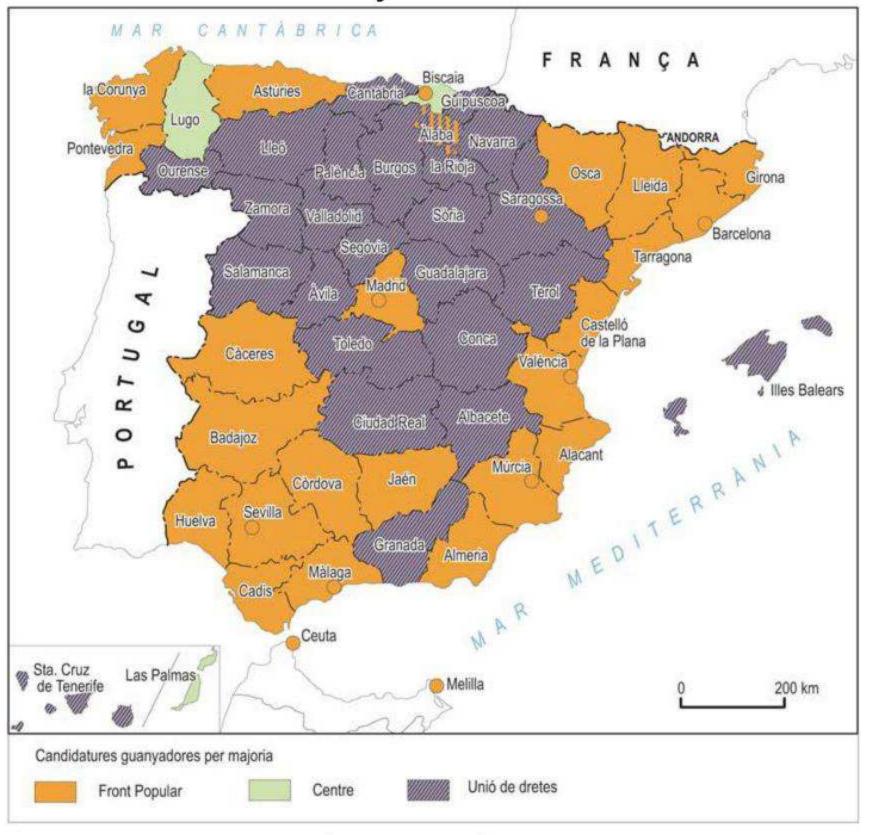
Pregunta 1

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues questions:

- a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles de 1931 i de 1933 i expliqueu les figures de tres personatges polítics del període de la II República. (2,50 punts)
- Cal que l'alumnat compari els dos resultats, destacant la victòria de la Conjunció Republicana-Socialista el 1931 amb la del Partido Radical i de la CEDA el 1933 (1,25 punts); cal que a continuació expliqui les figures de tres personatges polítics de la República. Per exemple Azaña, Gil-Robles, Lerroux o Prieto, entre d'altres; si s'inclouen polítics catalans –Companys, Cambó, etc.– és igualment acceptable. (1,25 punts)
- b) Compareu el període del Bienni Negre o conservador amb l'etapa posterior a les eleccions de febrer de 1936 i fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2,50 punts) Cal que l'alumnat compari el període del Bienni Negre, iniciat arran de la victòria en les eleccions de 1933 del centre-dreta del Partit Radical, amb el suport de la CEDA, en què es deturaren o suprimiren les reformes del primer Bienni i en què, arran de l'entrada de ministres de la CEDA al govern l'octubre de 1934, es desencadenà la dita "Revolució d'Astúries" i els Fets d'Octubre a Catalunya, amb una forta repressió posterior (1,25 punts) amb el període posterior a la victòria del Front Popular, amb els governs republicans i la represa de les reformes, ara més radicalitzades en la seva implantació. De com l'ordre públic s'anà deteriorant per sectors de les esquerres, i com per l'actitud colpista de l'extrema dreta i sectors de la dreta es va arribar a la conspiració i a l'alçament de juliol, que no s'ha d'explicar (1,25 punts)

Resultats electorals de febrer del 1936

FONT: Fernando GARCÍA DE CORTÁZAR. Atlas de historia de España.

Barcelona: Planeta, 2005, p. 478.

c) Expliqueu a partir de la font a quines parts d'Espanya triomfà el Front Popular i a quines altres els partits de dretes. [1 punt]

L'alumne hauria de ser capaç de deduir de la font les provincies on triomfaren les candidatures del Front Popular (les d'Astúries, Madrid, País Valencià, Catalunya, la majoria de provincies andaluses, Extremadura) (0'50 punts) i aquelles altres on les dretes (les de les dues Castelles, La Rioja, Navarra, Cantàbria, Saragossa i Terol) (0'50 punts).

Eleccions del 19 de novembre de 1933 Font: *Ahora* [Madrid] (20 novembre 1933).

Cal que l'alumnat comenti les imatges i titulars continguts en la font, que mostren persones grans o amb problemes de locomoció sent ajudades per anar a votar, y que qüestioni les afirmacions absolutes de que totes les dones madrilenyes anaren a votar (1 punt)

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
 [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un plana d'un diari, o d'un periòdic, o com una fotografia d'una plana d'un diari o periòdic (0'25 punts), d'"Ahora" en concret, del dia 20 de novembre de 1933. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font el 20 de novembre de 1933, el dia després de les eleccions generals, que portaren al triomf a les dretes, inaugurant el Bienni Negre, tot això dins del període de la Segona República (1931-1936). (0'75 punts)

c) Expliqueu el contingut de la font i comenteu, d'una manera crítica, el text següent: «Todas las mujeres de Madrid han ido a votar. La gran sorpresa de estas elecciones ha sido la unanimidad de todas las mujeres. Desde las [...] impedidas, que han sido transportadas por sus familiares, hasta las muchachas audaces, que llenaban las calles, con su estruenduosa propaganda. Las mujeres de toda clase y condición han sido el elemento más activo de la lucha electoral de ayer.» [1 punt]

Els Fets d'Octubre del 1934 Font: Arxiu Aisa.

Pregunta 1

- a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
- [0,75 punts]
- b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
- [0,75 punts]
- c) Descriviu el contingut de la font i identifiqueu-ne almenys un dels personatges.
 [1 punt]

Constitució de la Segona República

Espanya, usant la seva sobirania, i representada per les Corts Constituents, decreta i sanciona aquesta Constitució: [...]

Article 1. Espanya és una República democràtica de treballadors de tota classe, que s'organitza en règim de Llibertat i de Justícia.

Els poders de tots els seus òrgans emanen del poble.

La República constitueix un Estat integral, compatible amb l'autonomia dels Municipis i les Regions.

La bandera de la República espanyola és vermella, groga i morada. [...]

Article 3. L'Estat espanyol no té religió oficial.

Font: Constitució de la República espanyola (9 desembre 1931).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un text públic de caràcter jurídic-polític, l'Estatut d'autonomia de Catalunya aprovat per les Corts el 21 de setembre de 1932. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República, en el seu primer Bienni reformista. (0,75 punts)

c) Comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat comenti dos dels tres articles, el primer, el segon o el vuitè; del primer es destacarà la conformació en regió autònoma; del segon les dues llengües oficials amb la salvetat que per a les relacions amb l'Estat dintre i fora de Catalunya s'utilitzarà el castellà; o el vuitè que institueix que els serveis de policía queden en mans de la Generalitat amb l'excepció dels supra-regionals com control de fronteres, migracions, estrangeria i expulsions. (1 punt)

a) Expliqueu l'establiment de la Segona República a Catalunya, la Generalitat provisional, l'elaboració i l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, i la vida política fins a la mort del president Macià. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui els antecedents de la proclamació de la República, les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els resultats d'aquestes eleccions a Catalunya, la victòria d'ERC, les dues proclamacions de la República a Barcelona per part de Companys i de Macià, al viatge dels ministres del Govern Provisional i l'establiment de la Generalitat; el procés d'elaboració de l'Estatut de Núria i els retalls que se li feren a les Corts, així com l'aprovació definitiva. (1'25 punts); hauria igualment d'explicar el Govern de la Generalitat i la seva acció de govern fins a finals de 1933, així com explicar quines eren les principals forces polítiques i quines tensions polítiques i socials es visqueren al Principat en aquesta etapa, especialment amb la CNT i altres forces obreres. Finalment, ha de fer esment a la mort del president Macià. (1'25 punts)

b) Expliqueu la vida política i els conflictes que es van viure a la Catalunya autònoma durant el 1934 i fins al 1936. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la substitució del president Macià per Lluís Companys, el conflicte agrari existent i altres tensions socials, el conflicte que suposà l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu, amb les fortes tensions amb els propietaris agraris i les tensions entre el govern conservador de Madrid i el d'esquerres català; s'han igualment d'explicar els Fets d'Octubre de 1934 (1'25 punts); seguidament, cal que expliqui la repressió posterior als Fets, amb la suspensió de l'Estatut i el judici contra el govern de la Generalitat; seguidament, les eleccions de febrer de 1936 i la victòria del Front d'Esquerres així com les tensions polítiques i socials que es donaren a Catalunya fins l'esclat de la Guerra Civil. (1'25 punts).

Contesteu UNA de les dues questions seguents:

- a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República espanyola i el primer bienni d'aquesta.
 [2,5 punts]
- b) Expliqueu el període de la Segona República espanyola conegut com a «bienni negre» o «bienni conservador». [2,5 punts]

Contesteu UNA de les dues questions seguents:

- a) Expliqueu l'establiment de la Segona República a Catalunya, la Generalitat provisional, l'elaboració i l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, i la vida política fins a la mort del president Macià.
- b) Expliqueu la vida política i els conflictes que es van viure a la Catalunya autònoma durant el 1934 i fins al 1936.

Contesteu UNA de les dues questions seguents:

- a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles del novembre del 1933 amb les del febrer del 1936. Feu esment dels partits o les coalicions que les guanyaren, dels seus líders, dels diferents governs que es formaren i de les polítiques que aplicaren. [2,5 punts]
- **b)** Expliqueu breument les figures de Manuel Azaña, José María Gil-Robles, Alejandro Lerroux, Indalecio Prieto i Francisco Largo Caballero; seguidament, expliqueu DUES de les reformes que es portaren a terme durant el bienni 1931-1933 i DUES característiques de la Constitució republicana.

Contesteu UNA de les dues questions seguents:

a) Expliqueu la conflictivitat social i política a Catalunya durant la Segona República espanyola fent referència, entre altres, als Fets d'Octubre del 1934, per què es produïren i quines conseqüències van tenir.

[2,5 punts]

b) Expliqueu el paper i la trajectòria d'Esquerra Republicana de Catalunya, de la Lliga Catalana, de la Confederació Nacional del Treball i de la Federació Anarquista Ibèrica durant la Segona República espanyola. Esmenteu el nom d'algun dirigent de cadascuna d'aquestes forces.

[2,5 punts]

Contesteu UNA de les dues questions seguents:

- a) Expliqueu com va quedar organitzat el poder a Catalunya després de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia. Expliqueu la importància i els idearis de la Lliga Catalana, d'Esquerra Republicana de Catalunya i de la Confederació Nacional del Treball, i esmenteu-ne els líders principals. [2,5 punts]
- b) Expliqueu el procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut a Catalunya i a les Corts, la seva suspensió l'octubre del 1934 i el restabliment posterior el 1936. [2,5 punts]

Contesteu UNA de les dues questions:

- a) Expliqueu l'adveniment de la República, la Constitució del 1931 i el bienni 1931-1933. [2,5 punts]
- b) Expliqueu el bienni 1933-1936 fins a l'esclat de la Guerra Civil. [2,5 punts]